

Удзельніцаў і праводзіць іх палітыку. Адна з гэтых навадзіла, што выключыла стараннасць Дашынскага да стварэння ўрадавае большасці ў сойма зьяўляецца вынікам гутарак Дашынскага з Барцеюм. Дашынскаму было сказана, што калі ў сойме не акажацца большасці для правядзення ўсіх мер, якіх урад лічыць важнымі, сойм будзе разгавыны.

Разгон дэпутацкага мітынгу

У Хоуме паліцыя разганяла мітынг, скліканы ўкраінскім дэпутатам сойму Вайтовічам. Мітынг сабраўся другі раз каля царквы, але быў зачынены дэлегатам старосты.

Лодзінскія тэкстыльчыкі адносяць забастоўку

Афіцыйз „Эпока“ (№ 263) паведамляе, што, хаця забастоўка тэкстыльшчыкаў у Лодзі спынена, аднак на і настрывічкіна назначана новая забастоўка, з мэтай дамагчыся павалічэння зароботку на 20 проц.

Узрост дарагоўлі

„Глоз Правды“ (№ 264) піша, што ў Варшаве чалавек павышэнне цен на рознае печыва, якое, нібыта, выдзігнаў цяжкім дражджаў. Аднак тут-жа газета адзначае слабы ход затовава хлеба ў Галіцыі і Валыні.

Самсела ад голоду

Кракаўская газета „Час“ паведамляе, што ў Рававіцах на ганку аднаго дому знайшлі жанчыну ў отане прытомнасці. Выявілася, што гэтая беспрацоўная, якая самсела ад голоду.

„Тэхніка безпаснасці“

— У Людовіаве на цагельні грузаная цэгла вагаветна прыдушыла рабочага. Пацярпеўшы адпраўлены ў шпіталь.

— У Варшаве на фабрыцы лыман раарлаўным металам, які выпрыснуўся з катла, апалены рабочы. У пацярпеўшага апалены галава і грудзі. Пацярпеўшы дастаўлены ў больніцу.

— У Варшаве пры капанні фундаманту пад гмах абвалам зямлі засыпаны рабочы. Праз колькі гадзін пацярпеўшы быў аднопаны і адпраўлены ў больніцу.

Клопаты аб урадавай большасці ў сойме

Старшыня сойму Дашынокі разаслаў старшынцам соймавых клубоў ліст з прапановай наладзіць 1-га настрывічкіна нараду. Народа павінна будзе абмеркаваць магчымасці стварэння ўрадавае большасці ў сойме, хаця такога, якая стварыла-б большасць „ад выпадку да выпадку“.

Сьцеражыся, паліцыя, украдуць!

Польскія газеты паведамляюць пра велікі дэбрэні крадзеж у варшаўскіх магазінах, якія знаходзіліся ў адным будынку з міністэрствам унутраных спраў і з галоўнаму Управаю паліцыі. Невядомы злодзеі, пакрыўшы тавараў больш як на 20.000 злотых, гаспадарылі ў магазінах у працягу 3 гадзін, „як у сабе ў хаце“, нават паўля „працы пачысьціліся шчоткаю“, што была ў магазіне.

Абурэнне польскае грамадзасці крадзежам, зробленым на людной вуліцы і пад носам у паліцыі і міністэрства унутраных спраў, усім сразу-ж мела: пры гэтай ахове грамадзкага спакою і парадку можна здарыцца, што злодзеі Украдуць усю паліцыю чалкам, а хто-ж там будзе ахоўваць „опаной і парадка“?

уважліва, як абвешчаныя ўстанавіцца. Ці ўзварушылася рашэнне бедната і ўсялядыцца-серадняцкая маса і ці адхінае кулацкая верхавіна ад ушлыгу на мясцовыя органы?

3 гады арыштнага дому—за брашуру

Варшаўскі апеляцыйны суд замяніў Мотылю Кармазіну 4 гады турмы трыма гадамі арыштнага дому. Кармазін вінаваціць у належанні да кампарыі, а „доказам“ служыла тое, што ў часе арышту ў яго знайшлі некалькі экзэмпляраў брашуры „Вайна—аініс“.

Новая яфэра вайсковых

У Сакоку (Усх. Галіцыя) выкрыта новая вялікая афэра палскага афіцэраў, якія кіравалі прызвам навабранцаў. Агулам арыштавана 14 чалавек.

Забастоўка батракоў

У майнтку Калінаўка, Люблінскага павету, забаставалі батракі, дамагаючыся выплаты задоўжанае зарплаты і рамонту катэра.

Зноў мары аб лёце за акіяна

Наўдача першага трансатлянтычнага паляту польскія лётчыкі Ізіноўнага і Кубала ня супакоіла прагнуць самаракіямі польскія колы. Польскія газеты паведамляюць, што зараз ідзе збор сродкаў на другі палят праз акіяна. Ужо абрана 25.000 далараў на гэту мэту.

Перамога рабочых

На фабрыцы механічнае апрацоўкі дрэва ў Варшаве некалькі дзён назад выбухнула забастоўка на глебе задоўжанае па зароботку.

Дзеля таго, што адміністрацыя фабрыкі згадзілася выплаціць частку задоўжанае безадкладна, а рэшту—уплаціць у хуткім часе, рабочыя згадзіліся аднавіць працу.

Часовая надбавка гарняком

„Глоз Правды“ (№ 263) піша, што арбітражная камісія пастанавіла ўвоочці надбавку да зароботку гарнякоў у Верхняй Сілезіі ў размеры 4—9 проц. Надбавка ўстаноўлена на час з 1 верасня г. г. да 1 сакавіка 1929 г.

Газета аднак ня піша, ці згадзіліся рабочыя на гэтую пастанову арбітражнае камісіі.

Патрабаваньне падвышкі зароботку

Рабочыя хэмічных фабрык Сьпіоса ў Варшаве і Тархоміне, дзе працуюць каля 600 чал., высунулі патрабаваньне аб павалічэнні зароботку на 30 проц. Спачатку адміністрацыя адхіліла патрабаваньне рабочых, але потым згадзілася пачаць перагаворы. Для перагавораў з адміністрацыяй абрана камісія ў складзе 4 чал.

118 год катаржнае турмы

Гэльсінгфорс, 25. Суд у Або абвясціў прыгвор па справе 47 асоб, якіх абвінавочваюць у „камуністычнай дзейнасці“. Трох асуджэнных апраўдалі, астатнія 44 прыгавораны да катаржнай турмы на ровны тэрміны, у агульнай складзасці—на 118 год і 8 месяцаў.

Аб усім гэтым яшчэ нічога ня чуваць. Варта сказаць і аб тым, што акрамя „Бедноты“, ніводная цэнтральная газета да гэтага часу не аддучылася на лударвайскую справу. Між тым, трэба, каб карэннае паліяшэнне ў працы мясцовых органаў: саветаў, кааператываў і г. д., а разам з тым і партыйных арганізацый было цяпер сапраўды забяспечана і пры тым абавязкова пад лідным кантролем і пры належным сьведчэнні з боку кіруючых органаў.

Абурюючая справа ў Воцкай аўтаномнай краіне

Мне прыдзецца падаць з галіны беззаконня і дзікасці вяскована жыцця такі факт, якому, здавалася-б, цяжка нават паверыць. Гэты факт падрабязна апісаны ў адной мясцовай і ў адной цэнтральнай газэце. Справа ідзе аб тым, як у канцы чэрвеня месяца гэтага году ў трох вёсках Воцкай аўтаномнай краіны былі вылучаны 300 сялян-вацякоў (рух у залі).

У чым-жа справа, якія прычыны гэтага факту-лударвайскае справы? Повадам да дупчавання, як тлумачаць многія ў самой вёсцы, зьявілася тое, што частка сялян не напярыва свае платы, з-за чаго жывёла трапіла ў чужыя полі. (Галасы: «Хто іх дупчаваў?») Дупчавалі, аказваецца, самі жа сяляне, лударвайскія сяляне дупчавала арганізаваная група людзейскія сялян. Перад дупчаваннем некаторыя заможныя сяляне пааджвалі сваю нараду ў лес. Выдупчавалі многія і такіх сялян, у якіх платы былі напярэўлены. Больш за ўсё зло выяшчалі на бядняцкім целе, у значнай частцы і на сярэдняках. Скаргаў з боку кулакоў з гэтага поваду што-сьці ня чуваць. Якая-ж сапраўды прычына гэтых абурюючых зьдзекаў над сялянамі-беднякамі і сярэднякамі трох воцкіх вёсак?

Як кулацтва расправілася з беднатаю

Прычыну трэба шукаць у клясвай падаплэцы гэтага факту. Воцкі абком праз спецыяльную камісію абсьледаваў становішча на месцы. Супрацоўнікі газэт «Ижевской Правды» і маскоўскай «Бедноты» таксама там былі. Газэтам і кіруючымі органамі Воцкага краю робіцца наогул аднолькавая ацэнка сапраўдных прычын гэтага факту выдзеку з сялян. У вёсцы Лудоравай за апошнія гады абвастрылася пытаньне аб землярыстаньні. Там перадыду яамлі ўжо ня было 46 год. Зямля разьмяркована па рэвізскіх думках. Апрача гэтага, зможная частка мае ўтоеную зямлю. На ўсе нясьмелыя просьбы аб перадыдзе забяспечаная частка вёскі пагражала рознымі мерамі, аж да таго, што, моў, «мы забем цябе». Бедната выяўляла некаторую сваю актыўнасць у камітэце ўзаемадапамогі. Але пад кіраўніцтвам заможных камітэтаў ўзаемадапамогі быў ліквідаваны. Хлебазатгоўкі асабліва раззлавалі верхавіну вёскі. Пачынаючы з 1924 г., сяляне-беднякі пачалі больш настойліва ставіць пытаньне аб перадыдзе і аб вылучэнні для іх зямлі пад выселівавыя таварыствы. Але ў працягу некалькіх год дамагаючы іх ня мелі ніякіх вынікаў. У гэтым годзе за справу арганізацыі таварыства ўзяўся дэмабілізаваны чырвонаармеец культурнік-серадняк Калінін. Мясцовае кулацтва парашыла, што трэба ўжываць якіясьці выключныя меры, каб абараніцца ад беднякоў і сярэднякоў, якія арганізуюцца. Дзеля гэтага, пад прадлогам абароны інтарэсаў больш рудзільных гаспадароў, нулалі і замож-

Друк—на авянастох самкрытыкі

Часам нават партыйныя арганізацыі, замест патрэбнага падтрыманьня органаў друку ў гэтай справе, ня-досць змагаюцца з правамі бюракратычных адносін да самакрытыкі. Працаўніком друку, перш за ўсё, рэдактаром мясцовых газэт павінен быць вядомым не адзін такі факт. Недарма-ж наш друк і перш за ўсё, лепшыя з нашых газэт, сапраўды

Трэба, нарэшце, закрануць і пытаньне аб паставоўцы нашай інфармацыі. У вьвязку з тым, і галоўным чынам, у вьвязку з інфармацыяй на пытаньнях міжнароднага становішча мне прыдзецца звярнуць і такую салідную ўстанову, як ТАОО (галасы з месц: «просім»). І ў гэтай галіне насілася неабходнасьць значных паліяшэньняў. У нашай замежнай інфармацыі мы маем часам самыя «шквалы» падрабязнасьці, напрыклад аб тым, якім пярком і в якой чэрнішчыцы і якія іменна дэлегацыйныя Іваны Іванавічы і Карлы Карлавічы падпісывалі вядомы (відаць, сваёй фальшу) пакт імпрэрыялістага Келёга. Ясна, што гэтыя глушты ня рабочым, ні сялянам не патрэбны. Многа глуштова паведамляецца і аб падзеях з жьцця дзья таго ці іншага генэрала Чжана ў Кітаі. Вельмі яшчэ многа ўвагі аддавалася і глупай балбэтні сацыял-прыйдаў нахштат Поля Банкура ў Лізе Нацыі. Аб гэтых рэчах трэба было-б паведамляць больш каротка. Аднак мы павінны сачыць за кожным колькі-небудзь істотным паваротам ці новай падзей у лгэры буржуазных і спэцыяльна сацыялі-імперыялістычных молаў. Але побач з гэтым—гэта галоўнае—вельмі мала ўвагі аддаецца асноўным пытаньням эканамічнага і сацыяльнага разьвіцця заграіцы і аусім мала ўвагі да пытаньняў сапраўднага становішча працоўных мас у буржуазных краінах.

Паліяшэньне дзяржапарат толькі зьверху—нельга

Лударвайская справа лішні раз значае, што барацьбу за паліяшэньне нашага дзяржаўнага апарату нельга вьспі толькі зьверху. Яна таксама значае, што ўдзяньне мас у справу барацьбы з гэтым недахопам да гэтага часу ідзе слаба. Між тым гэтая барацьба павінна вьспіцца, калі можна так сказаць, ня толькі зьверху, але і знізу.

Галоўны сьпе лёзунгу самакрытыкі заключачца ў прыдзяньні мас да барацьбы з недахопам нашых органаў, ва ўсіммерным ўзамяценьні гэтай барацьбы знізу. Пры гэтым базьне разгортваньня самакрытыкі знізу, базьне таго, што радавы рабочы ці бядняк у вёсцы пачне крыткаваць вельмі моцна, ці вельмі груба, ёсьць толькі адна з горшых разнастайнасьцяў бюракратычнага падыходу да мас. З гэтай бюракратычнай базьню ў нашым апарате мы павінны вьспіць сыстэматычную і базьлітасную барацьбу.

Ці ня сказаецца ў нас бюракратычны налёў і адносінх некаторых органаў да рабсьякорыцкага руху? Увага да гэтае справы за апошні час значна паслабла. Трэба спадзявацца, што зьезд рабсьякорыцкі склікаецца «Правдой» значна ўзьнімае гэтую працу.

Барацьба з партыяістычнымі ўхіламі

Гэтая дырэктыва ў рэзалюцыі кангрэсу асабліва разьвіта ў адносінх праасобных замежных кампартый. Наша партыя прадуе ў асаблівых умовах, ва ўмовах дыктатуры пралетарыяту. У нас няма нават колькі-небудзь прыкметных рэштак сацыял дэмакратыі. З другога боку, у краіне з пераваяна дробна-буржуазным насельніцтвам ня можа ня быць шматлікіх шляхоў для дробна-буржуазных ушлываў на праасобныя праслоўкі ў партыі. Усе памятуюць тут барацьбу, якую партыя вяла супроць адзёй з ровнастайнасьцяй дробна-буржуазнай ідэалогіі—трацкізмам. Новыя спробы ажыццэньня трацкісцкіх элемэнтаў паграбуюць узмацненьня паслабшае было за апошні час увагі да барацьбы з ім. Пасля паворнага краху нішто ўжо ня можа апраўдаць якіх-небудзь надзей на ўзмацненьне ушлыгу трацкізму ў нашай партыі, але ідэяна-палітычная праца ў гэтых адносінх павінна цяпер узмоціцца. Недарма трацкісцкія элемэнтаў імкнучы ўжываць такія прыёмы, як глупыя плёткі і паклёпы на партыю, а таксама «пуськальны качак» наокут хваробы «слідэраў». Да такіх трацкісцкіх прыёмаў адносіцца распушчэньне плёткаў аб «правым» і «цэнтрэсцкім» крыле ў Цэнтральным Камітэце

Мужавіцкага гміннага рада Слонімскага павету паставіла асмыслада па дапамогу Віленскай і Наваградзкай беларускіх гімназіям 600 ал. (192р.). Павалтвы староста ачмышў гэтую асмылоўку паваліваў. Тагты гміннага рада паставіла з дазволаных 300 ал. 250ал. выдць Віленскай беларускай гімназіі, у якой ёсьць 5 вучаў у гмінаі, і 50 ал. Наваградзкай беларускай гімназіі, у якой ёсьць толькі адна вучаніца з гміны. Але староста забараніў выслаць грошы Віленскай беларускай гімназіі дазваляючы выслаць 50 ал. Наваградзкай бел. гімназіі.

На ўсесаюзнай нарадзе рэдактароў

МАСКВА, 24. Сьвілья ў ранішнім і вьчэрнім пасяджэньнях усесаюзнае нарады рэдактароў працягваліся спрэчкі па дакладу т. Ігулава. У канцы вьчэрняга пасяджэньня тав. Ігулаў выступіў з заключным словам. Для выпрацоўкі рэзалюцыі па дакладу т. Ігулава нарадаў абрана камісія ў складзе 27 таварышоў. 26 верасня, а 10 гадз. раніцы з дакладам — «Пытаньні кіраўніцтва рабсьякорыцкім рухам» выступіць тав. М. І. Ульянава.

Другая камісія едзе ў Індыю

ЛЕНДАН, 25. На гэтым тыдні камісія па пераглядзе настытуды ў Індыі другі раз выйдзе ў Індыю. 10 месцаў, якія прайшлі з часу вяроту камісіі Сьеймона з першай паездкі ў Індыю, былі прысьвочаны вьвучэньню індыйскіх настытучыных праблем.

Акт СССР у Вашынгтоне не атрыман

ВАШЫНГТОН. У Вашынгтоне да гэтага часу не атрыманы акт аб даучэньні СССР да пакту Келёга.

Рэфармістыя выключылі т. Піка з саюзу

Член ЦК нямецкай кампартыі Пін выключаны рэфарміюцкай большасцю з саюзу дрэваапрацоўшчынаў, членам якога ён быў 34 гады, ян «кіраўнік руху камуніотычных ячэек».

„Красін“ падыходзіць да нарвэскіх берагоў

ЛЕДАКОЛ „КРАСІН“, 25. Набліжаемся да нарвэскіх берагоў. Хутка ўвоідзем у шхеры наля Нартнапу. Моцны вецер ідзе з хутнасцю 12 вузлоў, накіроўваючыся ў Ленінград.

Дамоу, у савецкі край

ПЕКІН, 25. Іб вьываленых супрацоўнікаў савецкага пасольства разам з сем'ямі вьязджаюць ваўтра ва Уладзівасток праз Японію.

Нью-Ерк. Прыбылі прадстаўнікі савецкага анілінавага трэсту для вьвучэньня анілінавай прамысловасці Амэрыкі

ГЭЛЬСІНГФОРС. Падпісана згода паміж Фінляндый і СССР аб пагранічных камісарах на карэльскім перашыўку.

БЭРЛІН. Старшынёю Амётэрдамскага Інтэрнацыяналу абран Сігрын (Англія), генэральным сакратаром—Засэнбах (Нямеччына).

ТЭГЕРАН. Ангельская нафтапрамысловая кампанія ў Персіі пера-стала зьямцацца абвясчэньні ў трох персідскіх газэтах ва надобрыя водзшыы аб дзейнасці кампаніі.

Замытлы прадстаўнік выдавецтва. Ловны Таранкевіч, якая зьявілася каб спытаць аб прычынах вьтрыманьня грамацкі, зьявілі, што калі грамацкі будзе атрасавана па не імя, тады выдлаць.

НЕ дазваляюць памагчы беларускай гімназіі

Межавіцкага гміннага рада Слонімскага павету паставіла асмыслада па дапамогу Віленскай і Наваградзкай беларускіх гімназіям 600 ал. (192р.). Павалтвы староста ачмышў гэтую асмылоўку паваліваў. Тагты гміннага рада паставіла з дазволаных 300 ал. 250ал. выдць Віленскай беларускай гімназіі, у якой ёсьць 5 вучаў у гмінаі, і 50 ал. Наваградзкай беларускай гімназіі, у якой ёсьць толькі адна вучаніца з гміны. Але староста забараніў выслаць грошы Віленскай беларускай гімназіі дазваляючы выслаць 50 ал. Наваградзкай бел. гімназіі.

Перамога горадзэнскіх рабочых

Горадзэнскі магістрат паставіў ад 1-га верасня паваліць зарплату рабочым на месных пабудовах на 70 грошаў у дзень (15 кап.).

Беларускі спэктакль у горадні

22-га верасня ў Горадні адбыўся беларускі спэктакль, наладжаны гуртком таварыства беларускае школы.

Беларускія спэктаклі ў меставым тэатры ў горадні

Адаючы ў арэнду будынак мэтавага тэатру, Горадзэнскі магістрат цэтра-бываў, каб арэндатар некалькі разоў у год аддаваў будынак дарэчна польскім культурна-асветным арганізацыям дзеля пааджаваньня спэктакляў. Па трабаваньні беларуса-рэдакта З. Кулакоўскага мэтавага рада, хоць і вельмі неахвотна давоўна ўмону з арэндатарам трабаваньнем перадаць будынку тэатру 12 разоў у год беларускі і прафсаюным культурным арганізацыям.

Агульны зьезд таварыства беларускае школы

У „Рэчу Працы“ (№ 7 за 22—IX) зьмешчана паведамленьне часовае поўнамоцнае камісіі таварыства беларускае школы аб сьліну агульнага зьезду таварыства на 21-га настрывічкіна г. г. На зьездзе павінна быць выбрана новая ўправа таварыства.

Прычыны канфіскацыі № 6 „Рэха Працы“

Віленскія польскія газеты, паведамляючы аб канфіскацыі № 6 „Рэха Працы“, пісалі, што прычынаю канфіскацыі зьявіліся: уступны артыкул пад назваю „На Уласныя ногі“ і перадрун вестак з менскіх газэт. № 7 „Рэха Працы“ паведамляе, што прычынаю канфіскацыі зьявіліся: артыкул „Скандал падчас нарацацкі абразы ў Самборы“, заметкі: „Забойца апраўданы“, „Аб рабочыні“ і „Арыштаваньне б. вучня беларускай гімназіі“.

Чыгуначная катастрофа

23-га верасня паміж Ловічам і Кут нам ад таварнага поезду адварылася некалькі вагонаў, якія так і засталіся на лініі. Праз некаторы час на іх навіскоўку хуткі пасажырскі поезд і 6 разьбіў. Цяжка паранены адзін чыгуначнік і некалькі пасажыраў.

У апошнім часе чыгуначная катастрофі ў Польчыне прыметна ўзасціліся, і значная частка іх заложыць ад недакладнага кіраўніцтва і нядбайнасці чыгуначнікоў.

ці Грышко даў «саўтаску», а апарат з аб'явіў нават з заводу яшчэ ра-

Па Савецкім Саюзе

Кантрольныя лічбы лясной і сельскай гаспадаркі РСФСР

Задзействаны наступныя кантрольныя лічбы на сельскай і лясной гаспадарцы РСФСР на 1928-29 г. Вытворчае кааперацыйнае бядняцка-серадзядзіх гаспадарак павінна быць дасягнута да 53 проц. Каля гаспадарак будаўніцтва прадугледжвае арганізацыю 2800 новых калгасаў. Праграма будаўніцтва новых збожжавых саўтасу прадугледжвае вытворчасць на мейш 97.350 тон таварнай асрпавай прадукцыі і пасеву да 188.000 гектараў пад зяро. Землянарадкаванне наменана прывесці на пашчы ў 31.700 тысяч гектараў. Праграма перасялення выкачана ў 80.000 душ. Праграма на трактара-забеспячэнні зацверджана ў 11.000 гарнітур, на машыназабеспячэнні—у суме—134 мільёна рублёў.

Усеагульнае навучанне ў РСФСР

Прэзідыум ЦВК даў дырэктыву, каб у 1933-34 г. на ўсёй тэрыторыі РСФСР было ажыццэўлена абавязковае навучанне для першай групы дзяцей школьнага ўзросту (8 год).

Аўтамабільная катастрофа

СІМФЭРОПаль. Аўтамабіль №-каф авіяшколаў з 16 пасажырамі, які ішоў на ўсесаюзныя пляжныя спаборніцтвы, перавярнуўся на шпяркні ходзе на крутым павароце. Трое пасажыраў паранена, адзін з іх памёр.

Вазы з малюнкамі працы «Красіна»

ЛЕНІНГРАД. Да вяроту «Красіна» дзяржаўны фарфоравы завод выпускае мастацкай працы вазы на якіх намалеваны паваротны моманты працы экспедыцыі. Акрамя таго, фарфоравы завод выпускае кубкі з малюнкамі розных эпізодаў экспедыцыі.

Самагубства зацаванага доктара

АРЦЕМАЎСК. 25. Трэцяга дня ўначы ў Славыянску пакачыў самагубствам доктар Дорфман. З мінулага году пільжыць працаваў у Славыянскай паліклініцы ў якасці спецыяліста-уролага. Парт'ячка высоувала яго на пасаду загадчыка паліклінікі. У апошні час выкалі Дорфмана распаўсюдзіліся чуткі, нібы ён вымагаў грошы ад хворых, недобрадумлена адносіўся да абавязкаў і інш. Следства абвэрнула частку гэтых абвінавачанняў. Дорфман быў накіраваны на працу ў Славыянск. Асобы, што блізка сталі да яго, працягвалі аднак мусавіць чуткі аб парушэнні ім элементарных правіл дактарскай этыкі. Усё гэта прывяло да трагічнай развязкі. Пракуратура выдэ расьсьледваньне. Бюро Акружкому камандыравала ў Славыянск спецыяльную камісію.

Вучэбны паход Бальт-флёту

Бальтцкі флёт вышаў у паход, які зьвязваецца з асноўнымі этапамі летняга навучальнага плыну.

Цукар з клёну і сарго

Дзяржаўны інстытут вопытнай аграноміі знайшоў спосаб здабывання цукру з клёну і з расьліны сарго, якая расьце ў вялікай колькасці на Каўказе, у Крыме і ў цэнтральных раёнах Саюзу. Выраб цукру з клёну і сарго будзе ўжывацца побач са здабываньнем цукру з буракоў.

Вінаграднікі пад Кіевам

КІЕЎ. 25. Пад Кіевам, поблізу Пунча-Водзіцы, адзін з старэйшых вінаградараў Абрамаў, шматгадовай працай дасягнуў вялікіх посьпехаў па выхаванні самых дэлікатных гатункаў дэсэртнага вінаграду. Абрамаў атрымаў ад сваіх лоз вялікі ўраджай. Па дагаворы з кіеўскім камуні-адзелам Абрамаў абавязаўся ў працягу паўнага перыяду засадзіць вінаграднай лозой некалькі дзесяцін зямлі.

Перша—на службе ціг медь эканомія—выкананьне дэталі за часам зьявілася шмат спэцыяльнай алошню 10-ці дзеўку ўладзе 123 проц. Астатнім акругам неабходна падцягнуцца.

На дронна таксама ідзе загатоўка ільну-семя, і перспектывы тут маюцца даволі добрыя. Але ў гэтай галіне мы маем зусім ненармальнае зьявішча. Спажывецкая сыстэма, загатоўваючы ільна-семя, зусім ня ведае, каму адаваць загатоўленае насенне— да гэтага часу гэта пытаньне застаецца нявысьветленым.

Спажывецкая сыстэма прапануе Белхарчтрэсту заключыць дагавор часткай насельніцтва. Кіраўнік гэтага саўгасу аддаў распараджэньне прадаваць хлеб прыватнікам па 2 руб. за пуд што пераўважвае ўстаноўленьне хлебных цэнаў на 60 кап. на пудзе.

Калі некаторыя пайшчыкі Слабадзкага спажывецкага таварыства зьявіліся да памочніка кіраўніка саўгасу гр-на Пуншара з пытаньнем: «чаму вы зьрываеце хлебную кампанію», дык гр-н Пуншар адказаў наступнае: «нам няма ніякай справы да ўстаноўленьня цэнаў, мы прадаем таму, хто больш дае».

Таксама заўважваецца, што прыватныя млынары то тут, то там ухільваюцца ў саўласны спосабамі аддачы кааперацыі памольнага збору. Мясцовыя органы павінны ў гэтай галіне дапамагчы кааперацыі з тым, каб ні адзін млынар не заставаўся па-за полем погляду і каб не прападаў ні адзін пуд памольнага збору.

Л. Н.

Да суду зрывацеляў хлебнай кампаніі

Партыя і савецкая ўлада праводзяць зараз кампанію па ўзмацненьні хлебазагатоўак. Гэта задача паставлена ўладай перад мясцовымі арганізацыямі, кааперацыяй, а таксама аграмаджаным сектарам сельскае гаспадаркі—саўгасамі і калгасамі.

Але вось што мы заўважваем у Слабадзкім сельсавеце, Калінавіцкага раёну (Мазыршчына). Кіраўнік Слабадзкага саўгасу гр. Жураў зусім ня лічыцца з распараджэньнем СНК і з пастановай Калінавіцкага райвыканком аб аддачы памольнага збору кааперацыі. Замест гэтага гр-н Жураў распрадае гэты хлеб прыватным асобам, чым перашкаджае правільнаму разьмеркаваньню хлеба паміж бяднейшай

часткай насельніцтва. Кіраўнік гэтага саўгасу аддаў распараджэньне прадаваць хлеб прыватнікам па 2 руб. за пуд што пераўважвае ўстаноўленьне хлебных цэнаў на 60 кап. на пудзе.

Калі некаторыя пайшчыкі Слабадзкага спажывецкага таварыства зьявіліся да памочніка кіраўніка саўгасу гр-на Пуншара з пытаньнем: «чаму вы зьрываеце хлебную кампанію», дык гр-н Пуншар адказаў наступнае: «нам няма ніякай справы да ўстаноўленьня цэнаў, мы прадаем таму, хто больш дае».

Такіх «кіраўнікоў», якія зьрываюць хлебную кампанію, неабходна паставіць на месца, неабходна іх пакараць, каб другія не рабілі так. Г. Чухман.

Сакратары сельскіх ячэек, якія зьявіліся за дапамогаў ў райком, чулі ад сакратара Мурашкі наступныя словы: «Вы нічога ня робіце, вас трэба біць». Вядома, што пры такім кіраўніцтве некаторыя хваравітыя зьявішчы пачалі прасочвацца і ў ячэйкі.

У адносінах да кіраўніцтва фракцый райвыканкому райком заняў аўна няправільную пазыцыю: амаль усё сяляне замест райвыканкому прыходзілі з рознымі справамі ў райком пры чым тут ім часта даваліся аблічаны, якія не маглі быць выкананы, што прыводзіла да розных канфліктаў і г. д. Ва ўсім гэтым характэрна тое, што сакратар РК т. Мурашка, у сваіх паведамленьнях, імкнуўся суанюць парт. органы нанонт стану ў раёне.

Як райком кіраваў іншымі галінамі працы? Даньня абсьледваньня даюць вычэрпваючы адказ. Так, абрэчка кулацкіх зямель амаль не праводзілася, групы беднаты не працявалі, пытанні калектывнага будаўніцтва не знайшлі больш-менш значнага практычнага праламленьня. Адзіны ў раёне саўгас на вачох разьваўваўся з-за грубай безгаспадарчасьці: дзесяці дзесяціна павесу прападалі з-за таго, што засяваліся дрэнным насенным матар'ялам. Растраты ў кааперацыйным апарце складаюць дзесяці тысяч рублёў. Перавыбары праўленьня кааперацыі праводзіліся без належнай падрыхтоўкі і пры аў-

Па Савецкай Беларусі

Злачынства ў савецкім апарце Ляднянскага раёну

РСІ зьняты з працы рад адказных работнікаў

ВОРША. (Уласны нар.). Выжываючая ў Ляднянскі раён спецыяльная камісія АКК-РСІ выкрыла шмат фактаў п'янства і іншых злачынных дзеяў у вярхушні савецка-гаўдэвага апарату раёну.

Гэтымі днямі прэзыдум акр. КК прапанаваў зьняць з працы з абвясчэньнем вымовы старшыню РВК т. Арцэменна і нач. райміліцыі Пракап'шкіна. Акрамя гэтага пастановай АКК абвешчана суровая вымова з папярэджаньнем б. старшыні спажывецтва т. Бобрыку і забаронена яму ў працягу 1 году займаць кіруючы савецка-кааперацыйна-гаспадарчы пасады, упаўнаважанаму Дзяржандэбелу т. Жыткоўскаму абвешчана вымова, старшыні сакратурага вярхушні таварыства т. Гурэвічу—суровая

вымова, а сакратару РВК т. Падбарэскаму паставлена на від АКК прапанаваць РК КП(б)В правесці праверку саўласнага складу рабарганізацыі і тэхнапарату гаўдэва-кааперацыйных і іншых устаноў, а таксама разгарнуць працу па самакрытыцы.

Праца камітэтаў узаемадапамогі на Мазыршчыне

МАЗЫР. (Наш нар.). За год работы камітэтамі ўзаемадапамогі па акрузе арганізавана 12 працоўна-вытворчых арцэлай, 2 машынных таварыстваў і адно таварыства па супольнай апрацоўцы зямлі. Зроблены невялікія апрацоўкі зямлі (апрацавана калектывна 59 з пал. гектараў зямлі). Некалькі ўзмацніліся вытворчыя прадпрыемствы калектываў (асноўны капітал іх павялічыўся з 26.000 р. да 40.462 руб.), арганізавана 10 пракатных пунктаў, 5 элечных пунктаў. Асноўным дасягненьнем у працы камітэтаў трэба лічыць тое, што на сёньнешні дзень больш-менш высьветлена іх матар'яльнае становішча (мясца па акрузе зборна 26.639 пудоў і грашмыма 14.910 р.).

Галоўная бяда ў працы значнай часткі камітэтаў зьяўляецца невыстарчальнае прывядзеньне клясавай лініі.

Пры праверцы работы камітэтаў на мяоцох суотрамаешся з такімі момантамі, што зможныя сяляне і напатненатарыя з «былых людзей» (памешчынаў і г. д.) марыстаюцца пазавімі, крэдытам з камітэтаў узаемадапамогі: у цэлым радзе камітэтаў існуе поўная безадказнасьць за выдачу розных даведак. Апроч гэтага у апошні час зьяўляюцца растраты ў радзе камітэтаў.

Б. Ш.

Як паступае с.-г. падаток

ВОРША. (Уласны нар.). Спагнаньне с.-г. падатку па акрузе яшчэ невыстарчальна разгарнулася. На 22 верасьня спагнана заданьне на 61,1 проц. Асабліва адстаюць раёны: Талачыні, выканаўшы ўсяго 37,1 проц і Дубровенскі—37,3 проц заданьня.

На першым месцы стаіць Дрыбіноскі раён, які выканаў 82,2 проц. заданьня

Што пішучь з вёскі

У КРУГЛЯНСКІМ РАЁНЕ за час з 1-1 па 1-IX г. г. у 2 суседніх вёсках: 1-ай і 2-ой Ельняўшчыне з адбыўшыхся 8 шлобаў, толькі два адбыліся з рэлігійнымі абрадамі, а астатніх шэсьць шлобаў—пановаму, пасавечу, без царквы і папоў.

Наогул царкву амаль ніхто з сялян гэтых вёскаў не наведвае, нават, узнята пытаньне аб зачыненні яе. А.

◆◆◆◆◆ А Б У Р О К А Х В Ы Г О М Л Ю ◆◆◆◆◆

«Справа, зразумела, ня толькі ў бытавой распушчанасьці, у бытавым разлажэньні—гэта толькі знаходворная форма. Лічэньне гэтай хваробы—хваробы скрыўленьня клясавай лініі—толькі ў строгай жорсткай самакрытыцы, у расшчытках мерах у адносінах да тых, якія правінаваціліся».

(З дакладу т. Кнорына на верасьнеўскім пленуме ЦК КП(б)В).

Справа працаўнікоў савецка-партыйнага апарату Вягомльскага раёну, якую на днёх разглядала АКК, гаворыць аб тым, што ўрокі пленчэніцкага, зямбінскага і інш. «парываў», якія мы мелі вясной і летам гэтага году, ня досыць ўлічаны ў радзе партыйных арганізацый.

Аб сур'ёзнасьці бягомльскай справы гаворыць пастанова АКК і Менскага акружкому: двое з абвінавачаных працаўнікоў аддаюцца пад суд, адзін выключаны з партыі, сакратар райкому і старшыня райвыканком зьняты з працы, раду працаўнікоў вынесены вымовы і г. д.

Было б памылковым лічыць выкрытыя ў Вягомлі зьявішчы зусім звычайнымі, не заслугоўваючымі ўвагі. Бягомльскае справа сыгналізуе аб тым, што небяспека разлажэньня і зьдэка клясавых пазыцыяў у паваротнае мясцо застаецца рэальнай, што барацьбу супроць такіх зьявішч трэба ўзмацняць.

Іменна з гэтага боку нас павінна цікавіць бягомльскае справа. Апошні пленум ЦК КП(б)В, падводзячы палітычны баланс працы партыі, зусім ясна і выразна сказаў: «давер'е мас да партыі ўзрастае; самакрытыка падняла ўжо значныя пласты мас, тэмп будаўніцтва ўзмацніўся. Гэта рэальныя дасягненьні. Аднак,

разам з гэтым племум выразна папярэджвае партыйныя арганізацыі аб магчымых небяспехах. Праз вапэрыцы нам элемэнт у савецкім апарце кулак імкнэцца падпарадкаваць яго сваёму ўплыву. У некагарай меры такія зьявішчы мы наглядзем і ў Вягомлі. У чым там заключыліся хваробы працы?»

Яны там і заключыліся ў пслабленьні тэмпу барацьбы з кулаком, у наліччы выпадкаў прастай зьдэка клясавых пазыцыяў гэтым элемэнтам. Адгэтуль з наўхільнасьцю выціскавалі пслабленьне палітычнай арганізацыі беднаты і серадычка супроць кулака.

Між тым, агульныя абставіны раёну—значнае рассяленьне, беднасьць насельніцтва разам з вялікай адсталасьцю аж да сахі і пералогу—усё гэта патрабавала энэргічнай працы савецкага і партыйнага апарату раёну. Матар'ялы-ж абсьледваньня раёну на лініі АКК і акружкому паказваюць адваротнае.

У апарце райвыканкому і раду іншых устаноў раёну зьявілі сабе гняздо кулацка-наліцэйскія элемэнт, хабарнікі і п'яніцы. Досыць указаць на тое, што ў апарце райвыканкому працавалі такія асобы, які сым былога адэскага паліцэйстэра, дачка былога памешчыка, сын мясцовага дзяка і т. п. Працаўнікі-камуністы замест таго, каб выкрываць і ачышчаць савецкі апарат, аказаліся на павароце ў гэтых варожых элемэнтаў. Кіраўнікі дзельных важнейшых галін працы—грашовай і зямельнай—аказаліся п'яніцамі, абывагаламі, няадольнымі да прывядзеньня выразнай клясавай лініі. Правядзена праверка працы гэтых частак апарату паказала, што вызваліліся ад падатку зможныя элемэнт, пры чым нагласьць антысавецкіх элемэ-

Ці сыгналізавалі радыёны партыйцы аб небяспехах? Так, гэта было, але райком знаваў глухім да гэтых сыгналаў. Калдыдат партыі т. Міхалькевіч падае заяву ў райком аб п'янстве антысэмітызьме і дэбошах начальніка міліцыі Ігнадка. Райком не знайшоў нічога іншага, як скаваць заяву і нічога на яе не адказаць. Бягомльскае ячэйка, што пад бокам у райкому, з-за бязьдзей-

таў апарату даходзіла да таго, што яны самавольна прыпісвалі ў сыпісы на ільготы на падатку каго хадзілі. Так, была запісана на ільготу сям'я былога памешчыка Зароўскага, якая ўтайма аж 12 дзесяцін зямлі. Тое-ж самае мы наглядзем і па зямельнай частцы: найўна клясавая няправільныя прысуды па зямельных справах, затрыманьне разглядам спраў беднаты, санкцынаваньне аўна фіктыўных падзелаў зможных гаспадарак на прадмет вайсковых і падатковых ільгот. У дадатак да гэтага працаўнікі апарату п'яніставалі, сваголілі, бюракрацілі. Старшыня райвыканком т. Гаспадарык, які, бязумоўна, ня мог ня быцьч гэтага, ня здолеў або не хацеў прымусіць апарат праводзіць клясавую лінію. Чыстка апарату праведзена была толькі над аўна і то далека ня поўнасьцю.

Ужо стала правілам: там, дзе хваробы, там, дзе клясавая лінія скажаецца—там крытыкі няма, там крытыкі ня любяць. Так было і ў Вягомльскім раёне. Устаўлена, што Вягомльскі райком у асобе сакратара т. Мурашка нічога не зрабіў для сапраўднага разгортваньня самакрытыкі. Яна заменена была групоўчым і ўзаемным лакрывацельствам на глебе сумеснага п'янства.

Ці сыгналізавалі радыёны партыйцы аб небяспехах? Так, гэта было, але райком знаваў глухім да гэтых сыгналаў. Калдыдат партыі т. Міхалькевіч падае заяву ў райком аб п'янстве антысэмітызьме і дэбошах начальніка міліцыі Ігнадка. Райком не знайшоў нічога іншага, як скаваць заяву і нічога на яе не адказаць. Бягомльскае ячэйка, што пад бокам у райкому, з-за бязьдзей-

насьці сакратара Жаўткоўскага, развалялася. Ячэйка паставіла выключыць за готу зьлачынную бязьдзейнасьць сакратара Жаўткоўскага з партыі і прасіла райком дапамагчы аздаваць ячэйку. Райком-жа абмежаваўся толькі тым, што вынес вымовы адказнаму і тэхнічнаму сакратаром ячэйкі.

Сакратары сельскіх ячэек, якія зьявіліся за дапамогаў ў райком, чулі ад сакратара Мурашкі наступныя словы: «Вы нічога ня робіце, вас трэба біць». Вядома, што пры такім кіраўніцтве некаторыя хваравітыя зьявішчы пачалі прасочвацца і ў ячэйкі.

У адносінах да кіраўніцтва фракцый райвыканкому райком заняў аўна няправільную пазыцыю: амаль усё сяляне замест райвыканкому прыходзілі з рознымі справамі ў райком пры чым тут ім часта даваліся аблічаны, якія не маглі быць выкананы, што прыводзіла да розных канфліктаў і г. д. Ва ўсім гэтым характэрна тое, што сакратар РК т. Мурашка, у сваіх паведамленьнях, імкнуўся суанюць парт. органы нанонт стану ў раёне.

справа ліквідацыі няпісьменнасці ў нас у Беларусі мела рад недахопаў. Мы адстаем у гэтых адносінах ад РСФСР. Няпісьменнасць робіцца вялікай перашкодай на шляху нашага будаўніцтва і росту. Таму мы ставім в гэтага году вялікія задачы ў адносінах ліквідацыі няпісьменнасці. Да 1934-1935 г. на плане Наркамсаветы ў БССР не павінна быць ніводнага няпісьменнага. У мінулым годзе на Беларусі было навучана 52.750 чал. У гэтым годзе ў адных лікпунктах павінна быць навучана 165 т. ч. Справа ліквідацыі няпісьменнасці ў нас была кепска арганізавана. Сама навучальная работа на лікпунктах сваёй непаспяховай часта адштурхвала тых, якія вывучалі граматы.

Але галоўнае, што павінна быць выпраўлена, гэта слабы ўдзел у рабоце шырокай савецкай грамадзянскасці. Прафсаюз, камсамол, кааперацыя, грамадзкасць горада і вёскі сваім удзелам могуць і павінны забяспечыць поспех і перамогу на важнейшым вучастку фронту культурнай рэвалюцыі. Ажыўленыя работы таварыства «Прэч няпісьменнасць», якое ў мінулым працавала ў адрыве ад мас, — важнейшая задача, якую трэба вырашыць зараз-жа. З агульнага ліку няпісьменных, якія павінны быць навучаны ў гэтым годзе, сіламі грамадзкіх арганізацый павінна быць навучана каля 50.000 ч. На долю прафсаюзаў і кааперацый адносіцца палова гэтай колькасці. Асабліва кааперацыя нара ўжо ўсёва доміць, якое месца ёй належыць у гэтай працы. Ні на хвіліну нельга забываць аб тым стыхійным жадаванні да вучэння, якім ахвочна гушча рабочых і сялянскіх мас.

Замест культурных пачароў, замест сходаў, вечароў пытанняў і адказаў у чырвоным кутку ў нас, а лёгкая рука Іванова, прышчэпіліся вечары-папойкі. У папойках прымаець удзел, як рабочыя, так і дзяўчаты-тарфушкі. Чым канчаюцца вечары? Войкамі і самай абуральчай распустай. Загадчык спойвае дзяўчат, яго прыкладу следуюць дзесяткі Слаўка і інш. Да чаго дзводзіць гэтыя спойванні—вядома, амаль што да прастытуды. Нядаўна адзін рабочы выцягнуў загадчыка з цёмнага пакоя, дзе ён скаваўся п'яным в адной дзяўчынай. Рабочы камітэт паставіў перад НКЗ і саюзам працаўнікоў зямлі і лесу пытанне аб зняцці з працы загадчыка Іванова і дзесятніка Слаўка, якія разлагаюць і дэмаралізуюць рабочую масу. Рабочым прапанаваў культурна-спартыўную работу сярод тарфушнікаў, якія зьяўляюцца адсталым масай, і рэгулярна праводзіць радыё-канцэрты і вечары пытанняў і адказаў у «чырвоным кутку».

В. Л.

важных і значных адносін да гэтай справы з боку тэхнічнага персаналу дарожна-будаўнічых работ. Тут і хабарніцтва, і ашуканьне рабочых, і прыём на працу за «мазку» і г. д. Кожны год на рамонце дарог траціцца шмат грошай, і часта з-за надбайных адносін і чыста чыноўніцкага падыходу да справы з боку кіраўнікоў работ стаі многіх дарог насыля рамонту мала ў чым палашаюцца. Самакрытыка менш усяго запраду апарат дарожна-будаўнічых работ.

«Мы, — заявілі інжынер Астравовіч і Ціханаў на адным з пленумаў сельсавету, — ня збіраемся рабіць вам справаздач. Калі ў вас ёсць на нас скаргі, ды зьявляецеся ў РСІ або ў суд. Мы самі за сваю працу адказваем, прымаем на работу таго, каго нам трэба, і пытацца ў вас ня будзем».

Працаўнікі Савінкава, які п'яніставаў і растрываў грошы, адмі-

Б.

важных і значных адносін да гэтай справы з боку тэхнічнага персаналу дарожна-будаўнічых работ. Тут і хабарніцтва, і ашуканьне рабочых, і прыём на працу за «мазку» і г. д. Кожны год на рамонце дарог траціцца шмат грошай, і часта з-за надбайных адносін і чыста чыноўніцкага падыходу да справы з боку кіраўнікоў работ стаі многіх дарог насыля рамонту мала ў чым палашаюцца. Самакрытыка менш усяго запраду апарат дарожна-будаўнічых работ.

«Мы, — заявілі інжынер Астравовіч і Ціханаў на адным з пленумаў сельсавету, — ня збіраемся рабіць вам справаздач. Калі ў вас ёсць на нас скаргі, ды зьявляецеся ў РСІ або ў суд. Мы самі за сваю працу адказваем, прымаем на работу таго, каго нам трэба, і пытацца ў вас ня будзем».

Працаўнікі Савінкава, які п'яніставаў і растрываў грошы, адмі-

Б.

важных і значных адносін да гэтай справы з боку тэхнічнага персаналу дарожна-будаўнічых работ. Тут і хабарніцтва, і ашуканьне рабочых, і прыём на працу за «мазку» і г. д. Кожны год на рамонце дарог траціцца шмат грошай, і часта з-за надбайных адносін і чыста чыноўніцкага падыходу да справы з боку кіраўнікоў работ стаі многіх дарог насыля рамонту мала ў чым палашаюцца. Самакрытыка менш усяго запраду апарат дарожна-будаўнічых работ.

«Мы, — заявілі інжынер Астравовіч і Ціханаў на адным з пленумаў сельсавету, — ня збіраемся рабіць вам справаздач. Калі ў вас ёсць на нас скаргі, ды зьявляецеся ў РСІ або ў суд. Мы самі за сваю працу адказваем, прымаем на работу таго, каго нам трэба, і пытацца ў вас ня будзем».

Працаўнікі Савінкава, які п'яніставаў і растрываў грошы, адмі-

Б.

важных і значных адносін да гэтай справы з боку тэхнічнага персаналу дарожна-будаўнічых работ. Тут і хабарніцтва, і ашуканьне рабочых, і прыём на працу за «мазку» і г. д. Кожны год на рамонце дарог траціцца шмат грошай, і часта з-за надбайных адносін і чыста чыноўніцкага падыходу да справы з боку кіраўнікоў работ стаі многіх дарог насыля рамонту мала ў чым палашаюцца. Самакрытыка менш усяго запраду апарат дарожна-будаўнічых работ.

«Мы, — заявілі інжынер Астравовіч і Ціханаў на адным з пленумаў сельсавету, — ня збіраемся рабіць вам справаздач. Калі ў вас ёсць на нас скаргі, ды зьявляецеся ў РСІ або ў суд. Мы самі за сваю працу адказваем, прымаем на работу таго, каго нам трэба, і пытацца ў вас ня будзем».

Працаўнікі Савінкава, які п'яніставаў і растрываў грошы, адмі-

Б.

важных і значных адносін да гэтай справы з боку тэхнічнага персаналу дарожна-будаўнічых работ. Тут і хабарніцтва, і ашуканьне рабочых, і прыём на працу за «мазку» і г. д. Кожны год на рамонце дарог траціцца шмат грошай, і часта з-за надбайных адносін і чыста чыноўніцкага падыходу да справы з боку кіраўнікоў работ стаі многіх дарог насыля рамонту мала ў чым палашаюцца. Самакрытыка менш усяго запраду апарат дарожна-будаўнічых работ.

«Мы, — заявілі інжынер Астравовіч і Ціханаў на адным з пленумаў сельсавету, — ня збіраемся рабіць вам справаздач. Калі ў вас ёсць на нас скаргі, ды зьявляецеся ў РСІ або ў суд. Мы самі за сваю працу адказваем, прымаем на работу таго, каго нам трэба, і пытацца ў вас ня будзем».

Працаўнікі Савінкава, які п'яніставаў і растрываў грошы, адмі-

Б.

важных і значных адносін да гэтай справы з боку тэхнічнага персаналу дарожна-будаўнічых работ. Тут і хабарніцтва, і ашуканьне рабочых, і прыём на працу за «мазку» і г. д. Кожны год на рамонце дарог траціцца шмат грошай, і часта з-за надбайных адносін і чыста чыноўніцкага падыходу да справы з боку кіраўнікоў работ стаі многіх дарог насыля рамонту мала ў чым палашаюцца. Самакрытыка менш усяго запраду апарат дарожна-будаўнічых работ.

«Мы, — заявілі інжынер Астравовіч і Ціханаў на адным з пленумаў сельсавету, — ня збіраемся рабіць вам справаздач. Калі ў вас ёсць на нас скаргі, ды зьявляецеся ў РСІ або ў суд. Мы самі за сваю працу адказваем, прымаем на работу таго, каго нам трэба, і пытацца ў вас ня будзем».

Працаўнікі Савінкава, які п'яніставаў і растрываў грошы, адмі-

Б.

Згуртаваць усе сілы, напружыць усю энэргію — перамагчы няпісьменнасць!

Навучыць 50.000 няпісьменных — задача грамадзкасці Беларусі ў гэтым годзе

ЗАГРАМАТУ

КАМСАМОЛ НА ПЕРАДАВЫХ ПАЗЫЦЫЯХ

БЯЗ УДЗЕЛУ ГРАМАДЗКАСЦІ

Справа ліквідацыі няпісьменнасці ў нас у Беларусі мела рад недахопаў. Мы адстаем у гэтых адносінах ад РСФСР. Няпісьменнасць робіцца вялікай перашкодай на шляху нашага будаўніцтва і росту. Таму мы ставім в гэтага году вялікія задачы ў адносінах ліквідацыі няпісьменнасці. Да 1934-1935 г. на плане Наркамсаветы ў БССР не павінна быць ніводнага няпісьменнага. У мінулым годзе на Беларусі было навучана 52.750 чал. У гэтым годзе ў адных лікпунктах павінна быць навучана 165 т. ч. Справа ліквідацыі няпісьменнасці ў нас была кепска арганізавана. Сама навучальная работа на лікпунктах сваёй непаспяховай часта адштурхвала тых, якія вывучалі граматы.

Але галоўнае, што павінна быць выпраўлена, гэта слабы ўдзел у рабоце шырокай савецкай грамадзянскасці. Прафсаюз, камсамол, кааперацыя, грамадзкасць горада і вёскі сваім удзелам могуць і павінны забяспечыць поспех і перамогу на важнейшым вучастку фронту культурнай рэвалюцыі. Ажыўленыя работы таварыства «Прэч няпісьменнасць», якое ў мінулым працавала ў адрыве ад мас, — важнейшая задача, якую трэба вырашыць зараз-жа. З агульнага ліку няпісьменных, якія павінны быць навучаны ў гэтым годзе, сіламі грамадзкіх арганізацый павінна быць навучана каля 50.000 ч. На долю прафсаюзаў і кааперацый адносіцца палова гэтай колькасці. Асабліва кааперацыя нара ўжо ўсёва доміць, якое месца ёй належыць у гэтай працы. Ні на хвіліну нельга забываць аб тым стыхійным жадаванні да вучэння, якім ахвочна гушча рабочых і сялянскіх мас.

Звязь і аб'яднанне гэтых імкненняў павінна стаць у першую чаргу справай самой грамадзкасці. Адна з сур'ёзных задач у справе ліквідацыі няпісьменнасці зьяўляецца ў нас асабліва адсталасць жанчын у адносінах пісьменнасці. Калі колькасць няпісьменных мужчын на Беларусі складае 27 проц., то працэнт няпісьменнасці сярод жанчын дасягае 64%. Справа навучання жанчын грамадзянскасці павінна быць адна таму асабліва ўвага. У прыватнасці яна павінна стаць у цэнтры работы дэлегацкіх сходаў.

З 15 верасня ў нас праводзіцца месячнік «За граматы». Гэты месячнік павінен быць штуршком для далейшай працы. Месячнік супадае з культурным паходам камсамолу і гэта яшчэ больш забяспечвае поспех выканання гэтых задач. Камісіі па правядзенні месячніка на мясцох павінны актыўна аб'яднаць вакол сябе грамадзкасць у гэтай рабоце і знайсці цяжнейшы кантакт з масамі. У прыватнасці, уцягненне ў гэту працу настаўніцтва і вучнёўства дасць самыя лепшыя вынікі. Весткі з месц гавораць, што рад арганізацый сур'ёзна і ўдумана падрыхтаваліся да гэтай работы і што пачата яна паспяхова. Асабліва камсамол праўляе актыўнасць і размах у правядзенні месячніка. Рэвалюцыйны энтузіязм і патхненне мас, якімі суправаджаецца аб'яднанне важнейшых мералярэстваў савецкай улады, павінны суправаджаць і гэту важнейшую кампанію, якую зараз праводзяць партыя і савецкая грамадзкасць.

У сувязі з месячнікам «За граматы», які супадае з культурным паходам, беларуская камсамольная стаўіць перад сабой пераг шырокіх задач. Кожная камсамольская ячэйка на фабрыцы і вёсцы ставіць сабе канкрэтныя задачы па вучоце няпісьменных, па навучанні іх сваімі сіламі, па нагляданні за работай лікпунктаў, па вылучэнні сваіх груп у распараджанне палітасветаў і таварыства «Прэч Няпісьменнасць».

Ячэйкі камсамолу праўляюць сваю ініцыятыву ў арганізацыі новых лікпунктаў. У Менску ЦК камсамолу арганізаваў усебеларускі курс ліквідатараў няпісьменнасці для апорных лікпунктаў. Для гэтай мэты мабілізавана 50 камсамольцаў з сярэдняй адукацыяй. К вясне 1929 году ставіцца задача ліквідацыі няпісьменнасці сярод самых членаў камсамолу. Самымі буйнымі пачынальнямі камсамолу ў справе зацягвання за граматы зьяўляецца выкананне дырэктывы: «Кожны пісьменны камсамалец павінен навучыць аднаго няпісьменнага». У ячэйках для гэтай мэты складаюцца спісы камсамольцаў з прымацаваным да кожнага з іх няпісьменным. Складанне спісаў павінна было ўжо скончыцца к 20 верасня. У членскай кніжцы кожнага камсамольца будзе ўключен кантрольны лісток аб выкананні ім ужолага камсамолу задавання.

Кантрольны лісток № _____

(Застаецца ў членскай кніжцы)

Тав. _____

паставоу VIII усеаювага з'езду аб ліквідацыі няпісьменнасці выкаваў.

Заг. Палітасветага _____ 192 г.

Тут ахрваецца.

СПРАўКА № _____

(Перадаецца ў мясцовы АНА)

Я, ніжэй падпісаны, паведамляю, што тав. _____

паставоу VIII-га з'езду ўсеЛКСМ выкаваў — навучыў мяне грамаца _____ 192 г.

Подпіс _____

«_____» _____ 192 г.

Адраа быўшага няпісьменнага _____

У плян ЦК камсамолу мясцовыя арганізацыі ўносяць шмат сваёй ініцыятывы. У Вабруйскай акрузе пры гэтых ячэйках, якія налічваюць на прадпрыемствах звыш 5 чал. няпісьменных, павінны быць арганізаваны гурткі па ліквідацыі няпісьменнасці. З кожнай савецкай і інш. ячэек, якія налічваюць вялікую колькасць падрыхтаваных камсамольцаў, у іншыя ячэйкі вылучаецца па 10 чал. У Мазырскай акрузе па раёнах вылучалі на гэту працу вялікі лік камсамольцаў — каля 600 чал. Па Магілёўскай акрузе камсамол бярэ на сябе заданьне з агульнага ліку няпісьменных у 22.000 ч., якія павінны быць навучаны ў 1928-29 г., навучыць сваімі сіламі 2.000 чал.

У Гомельшчыне мабілізуюцца для гэтай працы камсамольцы вучні тэхнікумаў, дзевяцігодак, сямігодак, прафшкол і школ сялянскай моладзі. У Менскай акрузе пры кожным райкоме камсамолу ўтвараецца кадр інструктараў справы ліквідацыі няпісьменнасці. У ячэйках арганізуюцца атрады, якія павінны праводзіць вучот, вярбоўку і накіраванне няпісьменных у лікпункты. Сіламі камсамолу ў акрузе сумесна з ТПН адчыняецца да 200 лікпунктаў і 20 школ для малопісьменных. Пад кіраўніцтвам камсамолу ў польнедтэхнікуме вылучана на працу па навучанні няпісьменных 300 чал., а белнедтэхнікуме вылучыў 50 чал. Нарэшце, пралетарскае студэнцтва Беларусі вылучае на гэту працу 600 чал. Месячнік «За граматы» павінен стаць ня толькі пераходзячай кампаніяй, але пачаткам найбольш арганізаванай, плянавай і ўпартаў работы камсамольскіх арганізацый.

Правядзенне месячніка «За граматы» ўжо даю некаторыя штуршок у сэнсе прыцягнення грамадскае ўвагі да справы ліквідацыі няпісьменнасці. Энэргічную дзейнасць развілі камсамольскія арганізацыі. У акрузах наладжваюцца зборы сродкаў на справу ліквідацыі няпісьменнасці. У Менску, Вабруйску і Магілёве арганізаваны рэчавыя дэтарэі, якія наогул разлічаны на 30-35 тысяч руб. Быццам-бы ажыўлілася дзейнасць таварыства і ячэек «Прэч няпісьменнасць», якая заглухла ва апошні час. У буйных гарадох, галоўным чынам, у Менску і Віцебску, праводзіцца і канкрэтная праца па арганізацыі лікпунктаў.

Усё-ж такі гэтая кампанія разгортвалася дрэмна. Можна быць на лініі палітасветы і ўмоціўся гэмі працы, але уцягненія шырокіх мас, сапраўднага ўдзелу савецкай грамадзкасці (за выключэннем камсамольскіх арганізацый) у гэтай працы няма. Прафсаюзныя, энэргічны ўдзел якіх у гэтай працы павінен быць забяспечаны яе поспех, працуюць марудна і слаба. Цэнтральныя праўленні саюзаў абмежаваліся насылкай аб'ектываў і на гэтым у большасці супакоіліся. Культдзел ЦПСВ нічога ня ведае аб ходзе кампаніі ў саюзах на БССР. Нават у Менску саюзны не разгарнулі сапраўднае працы, абмяжоўваючыся тым, што на заводах наладжваецца вучот няпісьменных. Наша кааперацыя заўсёды хварэе нежалежным зьявляюць увагу на працу ліквідацыі няпісьменнасці. У Белкаапсаюме напашу супрацоўніку паведамілі, што аб ступені ўдзелу і кіраўніцтва з яго боку гэтай працай даных няма, бо «інструктар, што вы-

дзе готую працу, у водпуску». У Белкаапсаюме быў атрыманы пэўны і шчыры адказ: «Мы ў гэтай галіне нічога ня робім». І ня дзіва, калі пры такім кіраўніцтве кааперацыя на мясцох не разгарнула ніякай працы ў сувязі з месячнікам. Пасля ўсяго гэтага ня дзіва і тое, што на плошчы цэлае акругі, не якога-небудзь «мядзведжага кутка», а на плошчы Аршанскае акругі — амаль што зусім нічога ня зроблена.

У акрузе наогул няма цяпер інспектара па палітасвете. «Часовае» бюро «Прэч няпісьменнасць» (існаванне такога «часовага» бюро наогул недапушчальна) распадаецца. Адзіны чалавек, які нёс хоць яку-небудзь адказнасць за працу таварыства, сакратар яго, невядома куды паехаў. У раёнах не праводзіцца вучоту няпісьменных. Прафсаюзны скардзяцца на тое, што ня маюць ад сваіх цэнтраў указанняў. Чакаць, што кааперацыйныя органы выявляць тут сваю ініцыятыву, было-б, вразумела, наўным. Калі 16-га верасня адбылася нарада настаўніцтва, дык у канцы яе (большасць настаўнікуў да таго часу разышлася) была заслухана «інфармацыя» аб месячніку. Далей «інфармацыя» справа не пайшла. У Аршанскай акрузе справа абстаіць горш, чым дзе-б там ні было. Але і па ўсёй БССР месячнік праходзіць вяла, і галоўным чынам таму, што грамадзкасць застаецца з боку ад яго. А між тым, па так ужо пляжка было выкарыстаць ініцыятыву і актыўнасць мас, якія праўляюць цяпер такую жывую цікавасць да пытанняў ўядму культуры і ў прыватнасці да справы ліквідацыі няпісьменнасці.

А. ФУРЭМС.

В. Л.

Б.

Б.

Ф.

А. ФУРЭМС.

кладу працу ідуць гэтыя ўста- новы.

Трудна ў кароткай газетнай карэспандэнцы пералічыць усю тую вялізарную тэарэтычную і практычную працу, якую праробіла Акадэмія Навук за мінулыя некалькі год.

Вош перад намі вялізарная ўсена-родная бібліятэка акадэміі, якая налічвае звыш двух в паловай мільёнаў кніг, акрамя перыодыкі. Гэта біблія-тэка здавальнае навуковыя патрэбы ня толькі акадэміі і прафэсійнай на-вукі, але адчынена в раніцы да веч-ра для чытача рабочага, студэнта і рабфакаўда. Гэта бібліятэка вядзе ня толькі культурна-асьветную, але і навукова-дасьледчую працу па вы-вучэньні кнігі і чытача. Рост рабо-

не і асабліва ўважліва і адна-а-зна аналізуе і на пэўныя іна-а-служэньня чалавецтву. Бо, зьяўля-ючыся па існасьці вынікам накопле-нага ў мінулых пакаленьнях вопы-ту, яна па самой сутнасьці сваёй навінна перадаваць гэты вопыт на-ступным пакаленьням для таго, каб дашамагчы ім будаваць лепшае жыцьцё. Навука для навукі—гэта дэзаўн буржуазных краін, дзе ча-лавецтва эксплуатуецца і прыгнеч-ваецца, дзе навука служыць апраў-даньнем гэтага прыгнечаньня. У кра-іне дыктатуры пралетарыяту можа інавіна пышнай кветкай расьць-вісьці навука, якая служыць ін-тэрэсам пралетарыяту.

Г. М.

Вынаходка праф. Ха-даровіча

Праф. Беларускай с.-і. акадэміі Ха-даровіч сконструяваў два тыпы геадэзычных інструмантаў, якія даюць магчымасьць удакладніць і спрасьціць работы па півэляроўцы балот. Ма-дэль аднаго інструманту ўжо зробле-на ў Горках. Такія інструманты да-зэтуль не вырабляліся нават за гра-ніцаю. Наркамзём адпусьціў некато-рую суму грошай на ўдасканаленьне гэтых геадэзычных інструмантаў.

Г. М.

Беларусі, дзе па добрых асьледахі вывучае марксысцка-ленінскую тэорыю класавы бараньбы і сацыялістычнага будаўніцтва.

Цяжкая праца, выдзень і бізуны поль-скае атранкі даюць сабе адчуваць. Та-в. Айзэнштад пачынае хварэць. Доў-га яна змагаецца з хваробай, але ў лі-пені месяцы 1928 году прымушана па-лінуць навучную працу і легчы ў бэльніцу, дзе пасля двух месяцаў хва-робы памёрла.

У яе асабе калектыву Камвузу от-рапіў добрага таварыша, вытрымавага партыйца, шчэрага прафэўніка.

Г. С.

Рэдакцыйны атрапмы для вод-рэву наступных кнігі выдань-ня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва:

1. Праграмы і мэтад. дапаможнік для настаўніка літэрнатурн. Стар. 40, цана 10 кап.
2. «На прасторах жыцьця», Якуба Коласа. Выданьне другое дапоўненае, цана 2 руб. 40 кап.
3. «Вяснаход», М. Царота. 3 вы-даньне. Стар. 308, цана 1 р. 35 к.
4. Матэматыка ў комплекснай сы-стэме выкладаньня ў школе 1-а кан-цэнтру. Стар. 50, цана 25 к.

КП(б)Б паведамляе, што ў чэрвені, 27-га верасьня ч. 1, роўна а 7-й годзі-не, у паміжкоўні Ляўшэўскага райко-му КП(б)Б аббудзца нарада ўсіх жанарганізатараў лчвск КП(б)Б і ЖАЕТ'аў, старшннх культурнісіі ЖАЕТ'аў і ўпоўнаважаных на рас-паўсюджанні часопісі «Работніца і Сяліца».

З прычыны важнасьці пытаньняў, просьба зьявіцца без спазьнення.

— КУТОК ВУЧОНЫХ. У пятні-цу, 28 верасьня, а 9 гадз. увечары, арганізачыйні сход усіх запісаўшыхся ў гурткі па вывучэньні ангельскай і нямецкай моў. Яўка абавязкова.

канана КСУ, актрэахасм, іспіскні ахо-вамі цароў, адміністрацыйні адвад АВЕ, акрфінадвел, акрфіконтрель, пракуратуры, акрсула, сакратарыят АВЕ, іспіскні праці, іспіскні мис-довай прамысловасці, кемгас, Бел-сельсаю, АКРЗА, акр. іспіск. лясоў, мен. адз. БКС, іспіск. гавлю, акр-отрах, телеграфн. кантора, акрпнн, Белкуспрамсаю.

Адказы рэдактар Я. АСЬМОЎ

Праўленьне, бюро ячэйкі КП(б)Б і калектыву студэнтаў і супрацоўнікаў Камуніэрсэтэту Беларусі імя У. І. ЛЕНІНА з вялікім жалем паведамляюць аб сьмерці пасля цяжкае хваробы студэнткі унівэрсытэту

АЙЗЕНШТАДТ Е. Р.

Вынас цела з нэрвоае клінікі (Сьвярдпоўская вул.) роўна а 1 гадз дня 27-га верасьня

Група палітэмігрантаў в вялікім жалем паведамляе аб сьмерці аднаго з актыўных працаўнікоў кампартыі Заходняй Беларусі

АЙЗЕНШТАДТ Е. Р.

КАПЛАН, ЧАРНОЎ, МЕЙЕРХОЛЬД, КАРПОВІЧ І ГЕРШАЛЕВІЧ.

С. Е. Н. Ъ. Н. Я. У ТЭАТРАХ І КІНО

ДОМ АСЬВЕТЫ СЕБНЬНЯ 27-га верасьня

Калектывам артыстх расійскай драмы будзе пастаўлена п'еса Біль-Белацаркоўскага „ЛУНА СЛЕВА“ у 4-х дзях і 11 абразох. Пастаноўка рэж. Даврж. Курэйск. тэатру Літвінава. ПАЧАТАК А 9 ГАДЗ. УВЕЧ.

КІНО-ТЭАТР „Культура“

Народны артысты рэспублікі у мастацкай нарціне **І. М. МАСКВІН „НАРАДЗІЎСЯ ЧАЛАВЕК“**

КІНО „Чырвоная Зорка“

Выключная камэдыя **„ГЭТА МОЙ ЖАНІХ“** Вяюбная камэдыя ў 7 частках у главоўнай ролі вядомага артыстна **Осі Асвальд**

КІНО „Інтэрна-цыянал“

Намоцная мастацкая пастаноўна **Зьвімак на пляжы** Трунавы фільм ў 6 част. з удзелам Рычарда Толмэда ў 7-мі частках

КІНО „ПРАЛЕ-ТАРЫ“

Сучасны бытавы фільм **Старана лясная**

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ога гадзіны дня

Ячэйкі, фабзаўкомы і зборшчыкі падпіскі!

НЕ забудзьцеся

зараз-жа пачаць кампанію па вярбоўцы новых падпісчысаў на газэту „ЗЬВЯЗДА“ на КАСТРЫЧНІК і да канца году.

Газэта „ЗЬВЯЗДА“ КАШТУЕ: на 1 месяц—90 кап. да канца году—2 р. 60 к. З ДАДАТКАМ «БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ»: на 1 месяц—1 р. 05 к. да канца году—3 р. 05 к.

НЕ затрымлівайце сылісаў,

здавайце або адсылайце іх непасрэдна ў кантору газэты „ЗЬВЯЗДА“ (Менск, Савецкая, 63), каб сьваячасова здаволіць падпісчына з 1-га КАСТРЫЧНІКА

Сьваячасовая падпіска гарантуе акуратную і бесьперабойную дастаўку газэты

Згубленья і ўкрадзеныя

наступныя дакуманты лічыць неспраўднымі

- Прыпісная кніжка дапрывыўніка № 62 Лабза Б., выд. 6. Барысаўск. акрва-енкаматам. 1511
- Вуч.-конск. кн. Яроша Ф., выд. Юрэ-віцк. РВК. 1512
- Страх. біл. № 7606 Бічана Л. К., выд. 1513
- С. Мазырск. стражкосай. 1514
- Асабоае пасьведчаньне в візай Тама-шэўскага В. Ф., выд. Анусінен. с.-с. № 597. 1514

- Пашпарт № 143 Палюхоўіча У. А., выд. Заслаўск. РВК. 1515
- Абаітацыя І пазыкі індустрыялізацыі № 062231 сэр. 19 па 25 р. Журы-дава Н. О. 1516
- Асабов. кн. № 1454 Валькова І., выд. Бярэвінск. РВК. 1517
- 2 вуч.-конск. кн. за №№ 7961 і 3654 Сіняўскага М., выд. Бярэвінск. РВК. 1518
- Каапэрацыйная кніжка № 18 Розен-фельда Г., выд. Тураўск. спаж. т-вам. 1519
- Членскі білет № 6-14164 Пашкоўскай М. В., выд. да сав. саюзам будаўнікоў 1520
- Пашпарт № 1894 Ратнер С. М., выд. Тураўск. РВК. 1521
- Чл. білет № 12378 Гмыля С., выд. са-юзам Рабземлес. 1522
- Прыпісн. кн. дапрывыўн. № 17 Куша-рэнка М., выд. Чауск. РВК 1523
- Прыпісн. кн. дапрывыўн. Глушакова В., выд. Чауск. РВК 1524
- Прыпісн. кн. дапрывыўн. № 12 Пу-хаўскага А. І., выд. Чауск. РВК. 1525
- Прыпісн. кн. дапрывыўн. № 6 Ігнацен-ка С., выд. Чауск. РВК. 1526
- Вуч. конск. кніжка № 5179 Акуліча П. Я., выд. Тураўскім РВК 1527
- Асабов. кніжка № 20 Лагуценка Т., выд. Бярэвіч. РВК. 1528
- Прыпісн. кніжка дапрывыўн. Сергеев-ка А. А., выд. Чауск. РВК. 1529
- Пасьведч. № 44 Марголіна Ш., выд. Тураўскім РВК 1530
- Прыпісн. кн. дапрывыўн. Бубель У., выд. Чауск. РВК 1531
- Прыпісн. кн. дапрывыўн. Мельнікова І. Я., выд. Чауск. РВК 1532
- Пашпарт № 121 Курбана М. І., выд. Тураўскім РВК 1533
- Членскі білет № 59064 Пруднікова М., выд. Горэцк. РК саюзу Рабземлес. 1534

ЗЬВЯЗДА

ФОТО-ЦЫНКАГРАФІЯ ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

НА **КЛІШЭ**

МАСТАЦКАЕ ВЬКАНАНЬНЕ РЫСУНКАЎ

3 ЗАКАЗАМІ - ЗВАРОЧВАЦА У ГАЛОЎНУЮ КАНТОРУ ГАЗЭТЫ „ЗЬВЯЗДА“ МЕНСК. САВЕЦКАЯ, №63, 3-І ПЛЫЕР.

ПАРТРЭТЫ, ГРАВЮРЫ, ПЛЯНЫ, СХЭМЫ, ФАКСІМІЛЕ, ЗЫТКЭТЫ, ЦЭНЬНІКІ, ВОКЛАДЫ, ВІСЬТКІ, РЭКЛАМНЫЯ ПЛЯКАТЫ І ІНШЫЯ МАСТАЦКІЯ РАБОТЫ.

- Прыпісн. кніжка дапрывыўн. Гранова Д., выд. Чауск. ваенкаматам 1535
- Прыпісн. кніжка дапрывыўн. Мельніка-ва І., выд. Чауск. РВК 1536
- Членскі білет Рудава Я., выд. Левін-градск. губ. адд. саюзу будаўнікоў 1537
- Вуч.-конск. кніжка Непачаловіча І. С., выд. Стара-Дароскім РВК. 1538
- Вуч.-конск. кніжка Кашчя В., выд. Заслаўскім РВК. 1539
- Вуч.-конск. кніжка Пліхонава, выд. Расоўск РВК. 1540
- Асабова кніжка Варошка Ф. М., выд. Лельск. РВК. 1541
- Каапэрац. кніжка Грэчка Т. Н., выд. Стара-Дароскім спажыв. т-вам. 1542
- Асабова кніжка № 3301 Чэркаса Г. І., выд. Стара-Дароск. РВК. 1543
- Каапэрац. кніжка Скіндэра Ю., выд. Стара-Дароск. спажыв. т-вам 1544
- Слаужбов. кніжка Шамко Н. Я., выд. Койданаўск. РВК. 1545
- Членскі білет № 26228 Ноўкінай Н., выд. Заслаўск. МРК. 1546
- Прыпісн. кніжка дапрывыўніка № 71 дапрывыўн. Ла-воўскага Я. Я., выд. Лагойск. РВК. 1547
- Вуч.-конск. кн. № 525 Лавоўскага Я. Я., выд. Лагойск. РВК. 1548
- Каапэрац. кніжка Лізуновай А. І., выд. МЦРК. 3675
- Каапэрац. кніжка № 11590 Агеева К. Л. М., выд. МЦРК. 3676
- Каапэрац. кніжка Фішэра З. В., выд. МЦРК. 3677
- Лекцыйна кніжка Менакстражкосай Фіш-эра З. В. 3678
- Чл. каапэрац. кніжка № 749 Рамля М. А., выд. ТПО МВБ чар. 3679
- Азводкам аховы МВБ ч. 3680
- Пасьведч. Далідчана Г. В., выд. Прусе-віцк. с.-с. 3681
- Біржав. картка Доўнара І. Ф., выд. Мёнск. біржай прац. 3682
- Чл. каапэрац. кніжка Буцэвічэскага І. Г., выд. ТПО МВБ ч. 3683

Менск, Галоўдзіябал № 360